5

LA FUNDACIÓ D'ESQUERRA 1931

Companys s'enfronta a la Dictadura de Primo de Rivera, —que es va desprestigiant any rere any arrosegant amb ella la Monarquia— formant part de diverses iniciatives polítiques que lluiten contra ella i per les quals pateix presó de nou.

En aquestes coordenades, **del 17 al 19 març de 1931,** se celebra a Sants la Conferència d'Esquerres Catalanes, en la qual **es funda Esquerra Republicana de Catalunya,** com a confluència i síntesi de les diferents tendències del catalanisme republicà d'esquerres, com són: l'independentisme **d'Estat Català** que encapçala Francesc Macià; el republicanisme federal del **Partit Republicà Català** que dirigeix Lluís Companys; el socialisme democràtic del grup del **setmanari *L'Opinió*,** de Joan Lluhí; i moltes agrupacions locals i comarcals com la Joventut Republicana de Lleida, el Foment Republicà Nacionalista de Reus o la Federació Republicana Socialista de l'Empordà.

Els principis del nou partit són: el reconeixement de la personalitat nacional de Catalunya; la federació amb els altres pobles ibèrics; la defensa dels drets de l'home i del ciutadà; i la socialització de la riquesa a benefici de la col·lectivitat. El programa social propugna: llibertat sindical, dret de vaga, salari mínim, jornada de vuit hores, vacances obligatòries, assegurances i jubilació obrera, i escoles de treball. **Francesc Macià n'és elegit líder.**

Tres setmanes després de la seva fundació Esquerra ha d'afrontar unes **eleccions municipals.** Després de dubtes sobre si és prou sòlida per anar a les eleccions tota sola, i d'haver estat rebutjada per altres forces, **Esquerra acorda presentar-se en coalició amb la Unió Socialista de Catalunya,** amb un programa que aposta per un inequívoc canvi de règim de Monarquia a República, per l'assoliment de l'autonomia de Catalunya i per profundes reformes socials.

Barcelona, 12 abril 1931
Jaume Aiguader, Lluís Companys i Francesc Macià a un col·legi electoral de Gràcia, districte pel qual Companys era candidat.
Josep Maria Sagarra / ANC-Fons Sagarra

Barcelona, 1930
Columna de detinguts durant la vaga general conduits per forces de l'Exèrcit.
Gabriel Casas / ANC-Fons Casas

Barcelona, octubre-novembre 1930
Grup de presos polítics de la Dictadura de Primo de Rivera a la presó Model. Hi apareixen: Emili Granier Barrera, Helios Gómez que passa la mà per l'espatlla a Lluís Companys, Pere Foix, Joan Lluhí...
Gabriel Casas / ANC-Fons Casas

27 març 1931
La única imatge coneguda de la Conferència d'Esquerres Catalanes celebrada al Foment Republicà de Sants durant la qual es fundà Esquerra Republicana de Catalunya. D'esquerra a dreta apareixen: Joan Ventosa i Roig, Miquel Santaló, Ernest Ventós, Francesc Macià, Joan Casanovas, Ricard Palacín, Josep Andreu i Abelló, Joan Lluís Pujol i Font. En primer terme Josep Escofet.
Gabriel Casas / ANC-Fons Casas

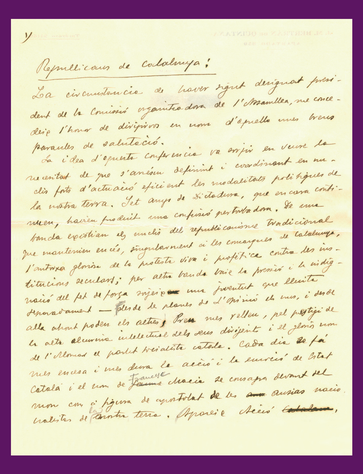

19 març 1931
Primer pàgina del discurs d'obertura que Lluís Companys havia de fer a la Conferència d'Esquerres Catalanes en tant que president de la Comissió Organitzadora. Companys, que no va poder participar en persona doncs pesava sobre ell una ordre de detenció, va fer arribar el seu parlament manuscrit a Joan Lluhí que el llegí.
JBCC

27 març 1931
L'Esquella de la Torratxa recollia d'aquesta manera la consciència popular que les eleccions municipals podien representar un canvi de règim.
BC

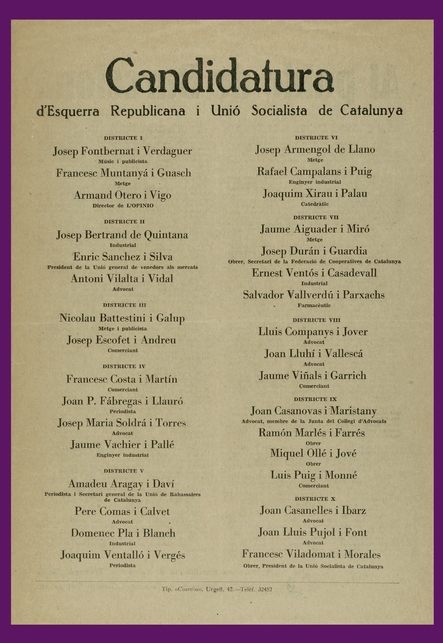

Candidatura
d'Esquerra Republicana i Unió Socialista de Catalunya

DISTRICTE I
Josep Fontbernat i Verdaguer
Music i publicista
Francesc Muntanyà i Guasch
Metge
Armand Otero i Vigo
Director de L'OPINIÓ

DISTRICTE II
Josep Bertrand de Quintana
Industrial
Enric Sanchez i Silva
President de la Unió general de venedors als mercats
Antoni Vilalta i Vidal
Advocat

DISTRICTE III
Nicolau Battestini i Galup
Metge i publicista
Josep Escofet i Andreu
Comerciant

DISTRICTE IV
Francesc Costa i Martín
Comerciant
Joan P. Fábregas i Llauró
Periodista
Josep Maria Soldrá i Torres
Advocat
Jaume Vachier i Pallé
Enginyer industrial

DISTRICTE V
Amadeu Aragay i Davi
Periodista i Secretari general de la Unió de Rabassaires de Catalunya
Pere Comas i Calvet
Advocat
Domenec Pla i Blanch
Industrial
Joaquim Ventalló i Vergés
Periodista

DISTRICTE VI
Josep Armengol de Llano
Metge
Rafael Campalans i Puig
Enginyer industrial
Joaquim Xirau i Palau
Catedràtic

DISTRICTE VII
Jaume Aiguader i Miró
Metge
Josep Durán i Guardia
Oficer, Secretari de la Federació de Cooperatives de Catalunya
Ernest Ventós i Casadevall
Industrial
Salvador Vallverdú i Parxachs
Farmacèutic

DISTRICTE VIII
Lluis Companys i Jover
Advocat
Joan Lluhí i Vallescá
Advocat
Jaume Viñals i Garrich
Comerciant

DISTRICTE IX
Joan Casanovas i Maristany
Advocat, membre de la Junta del Col·legi d'Advocats
Ramón Marlés i Farrés
Oficer
Miquel Ollé i Jové
Oficer
Luis Puig i Monné
Comerciant

DISTRICTE X
Joan Casanelles i Ibarz
Advocat
Joan Lluis Pujol i Font
Advocat
Francesc Viladomat i Morales
Oficer, President de la Unió Socialista de Catalunya

Tip. «Cuenca», Urgell, 42.—Telef. 32407

Abril 1931
Octaveta amb el nom de tots els candidats municipals d'Esquerra i la USC a Barcelona.
BC

Abril 1931
Octaveta de propaganda de la candidatura municipal de la coalició entre Esquerra i la USC a Barcelona.
BC

Helios Gómez

1882-1940

LLUÍS COMPANYS
POLÍTIC FINS A LA MORT